

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Kisa Bib la Di Sou Sajès? — Fondasyon an · Ekriti KJV avèk Nimewo Strong yo

THE FOUNDATION · THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

Sajès — Doktrin bibliik fondamantal

PAWÒL DEBIT

Tout moun vle saj, men se pè k ap kòmanse kote Bondye kòmanse. Sajès gen yon kote li kòmanse: lakrent SENYÈ a. Ansyen lang lan rele sajès chokmah (H2451, wisdom), e li rele lakrent sa a yirah (H3374, fear); depi kòmansman jouk lafen, de a mache ansanm. Bondye pa kache sajès pou ou. Li ba ou li. Li soti nan pwòp bouch li, e li mete l sere pou moun ki jis yo tankou trezò. Men ou dwe fouye pou jwenn li, jan moun fouye pou jwenn ajan. Epi remake sa byen: ou pa ka jwenn konsepsyon Bondye jiskaske ou konprann lakrent SENYÈ a. Sa a se etid fondamantal sou sajès la: kote li kòmanse, ki benediksyon ki rete sou moun ki gen krent li, kisa krent sa a ye, e kijan Nouvo Testaman an kontinye l. Li chak mo ak pwòp je ou. Chèche l byen.

TWA KESYON ETID SA A REPONN:

1. Kote sajès kòmanse, e ki moun ki bay li?
2. Ki benediksyon ki pou moun ki gen lakrentif pou SENYÈ a?
3. Kisa lakrent SENYÈ a ye, epi èske Nouvo Testaman an toujou anseye l?

MO KLE GREK YO

“lapè” — **G5401 phobos** — krent, respè
t'ap mache nan lakrent Senyè a, legliz yo t'ap multipliyè

“lapè” — **G5399 phobeo** — krent pè, krent respekte
pito pè li

“sajès” — **G4678 sophia** — sajès
menm sajès la, ki pote antre nan nouvo testaman an

“tranble” — **G5156 tromos** — tranbleman, yon souke ki mare ak lakrent

travay pou pwòp sali nou avèk laperèz ak tranbleman

“salte” — **G3436 molusmos** — salte, yon tach

Nou pou nou pirifye tèt nou de tout salte lachè ak lespri

MO KLE EBRE

“sajès” — **H2451 chokmah** — sajès, ladrès; konsidere, disène, pèsevwa

Seyè a bay sajès

“lapè” — **H3374 yirah** — krent, respè

lakrent Bondye se kòmansman sajès

“lapè” — **H3372 yare** — krent pè, krent respektè

O krenn SENYÈ a, nou tout ki se sen li yo

“konpreyansyon” — **H998 biynah** — konpreyansyon, disènman

lespri sajès ak entèlijans lan

“konesans” — **H1847 daath** — konesans

jwenn konesans Bondye

“bon sans” — **H8454 tuwshiyah** — sajès solid; sa ki mennen nan siksè

li mete l an rezèv pou moun jis yo

“konpreyansyon rapid” — **H7306 ruwach** — pou pran sant; pou pèsevwa byen vit

yon sant ki abitye pote yon rekonesans rapid

“pitye” — **H7355 racham** — gen konpasyon, renmen, gen pitye

Seyè a gen pitye pou moun ki gen krentif pou li

ANKRAJ DAVÈTI

Sòm Yo 111:10 Lakrent SENYÈ a se kòmansman sajès. Tout sila ki fè kòmandman Li yo gen bon konprann. Lwanj Li dire jis pou tout tan! **[H2451 chokmah ■] [H3374 yirah ■]**

LA KRENTIF SENYÈ A = KÒMANSMAN SAJÈS LA → TOUT MOUN KI FÈ KOMANDMAN LI YO GEN BON KONPRANN.

(Panse pèsonèl mwen — sajès dwe kòmanse ak lakrent Seyè a; pa gen lòt pòt. Epi remake kote bon konprann nan twouve: ak moun ki FÈ kòmandman li yo. Yon bon konprann se yon bon siksè, e li vini nan fè, pa nan tande sèlman.)

I. THE FEAR OF THE LORD IS THE BEGINNING OF WISDOM

A. Ésaïe 11:2 Lespri SENYÈ a va poze sou Li, lespri a sajès ak bon konprann, lespri a konsèy ak pwisans lan, lespri a konesans ak lakrent SENYÈ a. **[H3374 yirah ■] [H1847 daath ■] [H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]**

LESPRI SENYÈ A VA POZE SOU LI = LESPRI A SAJÈS AK BON KONPRANN + LESPRI A KONESANS AK LAKRENT SENYÈ A.

(Panse pèsonèl mwen — lakrentif Senyè a kòmanse ak yon Lespri. Yo nonmen li isit la pami bagay ki soti nan Lespri Senyè a, epi li repoze kote li repoze a.)

B. Ésaïe 11:3 Li va pran plezi nan lakrent SENYÈ a. Li p ap jije selon sa ke zye l wè, ni fè yon desizyon pa sa ke zòrèy li tande; **[H3374 yirah ■] [H7306 ruwach ■]**

KONPREYANSYON RAPID NAN KRENN SENYÈ A → PA JIJÉ DAPRE SA JE L WÈ + NI REPWOCHÉ DAPRE SA ZÒRÈY LI TANDE.

(Panse pèsonèl mwen — konpreyansyon rapid: mo a se ruwach (H7306, pou pran sant). Menm jan yon sant nou abitye ak li fè nou rekonèt yon bagay byen vit, se konsa lakrentif Seyè a fè yon moun rapid — li konnen yon bagay anvan je ak zòrèy fin fè travay yo, e li pa jije dapre sa je li wè.)

C. Pwovèb 2:6 Paske, SENYÈ a bay sajès. Nan bouch Li, soti konesans ak bon konprann. **[H1847 daath ■] [H2451 chokmah ■]**

PASKE, SENYÈ A BAY SAJÈS → NAN BOUCH LI, SOTI KONESANS AK BON KONPRANN.

D. Pwovèb 2:7 Li mete sajès nan depo pou moun dwat la. Li se boukliye pou sila ki mache ak entegrite yo **[H8454 tuwshiyah ■]**

LI METE SAJÈS NAN DEPO POU MOUN DWAT LA + LI SE BOUKLIYE POU SILA KI MACHE AK ENTEGRITE YO.

(Panse pèsonèl mwen — bon sajès se tuwshiyah (H8454, bon sajès) — yon sajès ki kanpe fèm, yon sajès ki mennen nan siksè. Li anmase l pou moun ki jis yo, jan yon moun anmase trezò; e li menm se boukliye pou moun k ap mache nan entegrite.)

E. Pwovèb 2:4 si ou chache li kon ajan, e fè rechèch dèyè li kon trezò ki kache; **[H4301 matmown ■]**

SI OU CHACHE LI KON AJAN + E FÈ RECHÈCH DÈYÈ LI KON TREZÒ KI KACHE.

F. Pwovèb 2:5 nan lè sa a, ou va dekouvri lakrent SENYÈ a, e dekouvri konesans Bondye a.

[H1847 daath ■] [H3374 yirah ■]

NAN LÈ SA A, OU VA DEKOUVRI LAKRENT SENYÈ A + E DEKOUVRI KONESANS BONDYE A.

(Panse pèsonèl mwen — kilè? Lè ou resevwa pawòl li yo, lè ou vire zòrèy ou vè yo, epi ou kriye pou konesans, epi ou chèche li menm jan moun chèche ajan. Lè sa a — pa anvan — w ap konprann lakrent SENYÈ a, epi w ap jwenn konesans Bondye. Ou pa ka ajoute konesans nan lafwa ou jiskaske ou konprann lakrent SENYÈ a; epi sajès sa a sere pou moun ki jis yo.)

II. BENEDIKSYON MOUN KI KRENN SENYÈ A

A. Sòm Yo 128:1 A la beni se tout sila ki gen lakrent SENYÈ yo, ki mache nan chemen Li yo.

[H3373 yare ■]

A LA BENI SE TOUT SILA KI GEN LAKRENT SENYÈ YO + KI MACHE NAN CHEMEN LI YO.

B. Eklezyas 12:13 Konklizyon lè tout bagay fin tande se: Gen lakrent Bondye e kenbe kòmandman li yo, akòz se sa ki aplike a tout moun. **[H3372 yare ■]**

KRENN BONDYE + OBEYI KÒMANDMAN LI YO = TOUT DEVWA LÒM.

C. Sòm Yo 34:9 Krent SENYÈ a, O nou menm ki sen Li yo. Pou sila ki krent Li yo, anyen pa manke.

[H3372 yare ■]

KRENT SENYÈ A → POU SILA KI KRENT LI YO, ANYEN PA MANKE.

D. Sòm Yo 103:11 Paske menm jan syèl yo pi wo pase tè a, menm jan an lanmou dous Li a ye anvè sila ki krent Li yo. **[H2617 checed ■]**

PASKE MENM JAN SYÈL YO PI WO PASE TÈ A = MENM JAN AN LANMOU DOUS LI A YE ANVÈ SILA KI KRENT LI YO.

E. Sòm Yo 103:13 Menm jan ke yon papa gen konpasyon pou pitit li yo, se konsa ke SENYÈ a gen konpasyon pou sila ki krent Li yo. **[H7355 racham ■]**

MENM JAN KE YON PAPA GEN KONPASYON POU PITIT LI YO = SE KONSÀ KE SENYÈ A GEN KONPASYON POU SILA KI KRENT LI YO.

(Panse pèsonèl mwen — pitye se racham (H7355, gen konpasyon): renmen ak tandrès, jan yon papa renmen pwòp pitit li. Sa se pòsyon a moun ki gen krent li — se pa tèrè, men se tandrès lanmou yon Papa.)

III. LAKRENT SENYÈ A SE RAYI MAL

A. Pwovèb 8:13 Lakrent SENYÈ a se pou rayi mal, ansanm ak ògèy, awogans, ak yon bouch pèvès.

[H7451 ra ■] [H3374 yirah ■]

LAKRENT LORD = REYI SA KI MECHAN.

B. Pwovèb 16:6 Pa lanmou dous avèk verite, inikite lave; e pa lakrent SENYÈ a moun chape anba mal.

[H3374 yirah ■]

NAN KRENN JEWAVA → MOUN VIRE DO BAY MAL.

(Pansé pèsonèl mwen — dabò rayi li, apre sa vire do bay li. Krenn SENYÈ a se rayi sa Li rayi; e nenpòt moun ki rayi mal la p ap kanpe bò kote l pou lontan.)

C. Pwovèb 19:23 Lakrent SENYÈ a dirije a lavi pou fè moun dòmi ak kè satisfè, san kontamine ak mal.

[H2416 chay ■] [H3374 yirah ■]

LAKRENN SENYÈ A MENN NAN LAVI → MOUN KI GENYEN L AP RETE SATISFÈ.

IV. LAKRENT SENYÈ A NAN LANG NOUVO A

A. Matthieu 10:28 Epi pa pè sa ki kapab touye kò a men ki pa ka touye nanm nan. Men pito pè sila ki kapab detwi ni nanm nan, ni kò a nan lanfè. **[G622 apollumi ■] [G5399 phobeo ■]**

PA GEN PÈ POU MOUN KI TRAYE KÒ A → OKONTRÈ, KRENN LI KI GEN PWOUVWA POU DETWI TOUT DE NANM AK KÒ.

(Panse pèsonèl mwen — ansyen lang lan te di yirah (H3374, lakrent); nouvo lang lan di phobos (G5401, lakrent). Lang lan chanje, men lakrent lan pa disparèt. Mete lakrent ou sou bon moun nan: pa sou moun, ki kapab sèlman touye kò a — men sou li menm ki kapab detwi ni nanm ni kò. Sepandan, sonje ki moun li ye: yon Sovè, e li sove nèt.)

B. Travay 9:31 Donk legliz la nan tout Juda, Galilée, ak Samarie te vin gen lapè, e te vin fò. Yo te kontinye nan lakrent Senyè a, ak rekonfò Lespri Sen an, e te kontinye grandi. **[G4129 plethuno ■] [G5401 phobos ■]**

MACHE NAN LAKRENTIF SENYÈ A + NAN KONSOLASYON SENTESPRI A → TE MILTIPLIYE.

(Panse pèsonèl mwen — mache nan lakrent Senyè a fè mulipliye. E remake konpayi li kenbe: lakrent Senyè a ak konsolasyon Sentespri a mache ansanm. Yo pa opoze youn ak lòt; legliz yo te gen tou de, e yo te grandi.)

C. II Korentyen Yo 7:1 Konsa, paske nou gen pwomès sa yo byeneme, annou netwaye tèt nou de tout salte lachè ak lespri, e vin konplete lasentete nan lakrent Bondye. **[G5401 phobos ■] [G42 haggiosune ■] [G3436 molusmos ■]**

NETWAYE TÈT NOU ANBA TOUT SALTE LACHÈ AK LESPRI → AK PÈFEKSYONE SEN NOU NAN LAKRENN BONDYE.

(Panse pèsonèl mwen — sentete rive nan pwennfini li nan lakrentif Bondye. Salte a isit la se molusmos (G3436, filthiness) — yon tach, tankou labou sou yon moso rad; e li afekte ni lachè ni lespri. Netwayaj la se travay ki pou nou fè — annou netwaye tèt nou — e nan lakrentif Bondye sentete a rive nan tout pwennfini li.)

D. Filipyen Yo 2:12 Konsa, byeneme mwen yo, menm jan ke nou te toujou obeyi, pa sèlman nan prezans mwen, menm koulè a plis toujou nan absans mwen fè travay sali nou an avèk lakrent ak tranbleman. **[G5156 tromos ■] [G5401 phobos ■] [G4991 soteria ■]**

TRAVAY POU SAVMAN PA W = AK LAKRÈN AK TRANBLE.

(Panse pèsonèl mwen — tranble a se tromos (G5156, tranble): yon sekous ki mache ansanm ak lakrent. Se pwòp sali pa w w ap okipe; okipe l ak lakrent ak tranble.)

FÈMTI

Pwovèb 2:5 nan lè sa a, ou va dekouvri lakrent SENYÈ a, e dekouvri konesans Bondye a. **[H1847 daath ■] [H3374 yirah ■]**

KONPRANN LAKRENN SENYÈ A → JWENN KONESANS BONDYE.

Sòm Yo 103:17 Men lanmou dous a SENYÈ a, soti pou tout tan jis rive pou tout tan sou sila ki gen lakrent Li yo e ladwati Li a pitit pitit li yo **[H2617 checed ■]**

MIZERIKÒD SENYÈ A = SE DEPI TOUJOU JIS TOUJOU SOU MOUN KI KRENN LI YO.

(Panse pèsonèl mwen yo — kourye a kite m sanble tout keksyon an ansanm. Lakrentif Seyè a se kòmansman sajès. Seyè a bay sajès; li sere l pou moun ki jis; e nenpòt moun ki chèche l tankou ajan va konprann lakrentif Seyè a, e va jwenn konesans Bondye. Lakrentif sa a se rayi mal. Lakrentif sa a mennen nan lavi. Legliz yo ki mache nan li ap mulipliye, e sentete a fin akonpli nan li. E sou moun ki gen krentif pou li yo, mizerikòd Seyè a soti pou tout tan e pou tout tan. Lakrentif Seyè a se pa yon pòt nwa; se pòt ki louvri sou mizerikòd li. Kòmanse la.)

KUIZ PRATIK

1. Sòm 111:10 — Lakrent SENYÈ a se kòmansman:

- a) konesans
- b) konpreyansyon
- c) sajès

2. Matthew 10:28 — Men pito pè sila ki kapab detwi:

- a) ni nanm nan, ni kò a nan lanfè
- b) kò a, men se pa nanm nan
- c) nanm lan, e pa kò a

3. Pwovèb 2:4 — Si ou chache li kon ajan, e fè rechèch dèyè li kon:

- a) bon lò
- b) trezò ki kache
- c) pyè presye

4. Pwovèb 2:6 — Paske, SENYÈ a bay sajès. Nan bouch Li, soti:

- a) sajès ak enstriksyon
- b) konsèy ak fòs
- c) konesans ak bon konprann

5. Pwovèb 8:13 — Lakrent SENYÈ a se pou:

- a) rayi mal
- b) detounen kite mal
- c) pè mal

6. Travay 9:31 — Yo t ap mache nan lakrent Senyè a, ak rekonfò Lespri Sen an, legliz yo te vin:

- a) grandi
- b) gaye
- c) mulipliye

7. Eklezyas 12:13 — Gen lakrent Bondye e kenbe kòmandman li yo, akòz se sa ki:

- a) kòmansman konesans lan
- Se tout devwa lòm
- c) konklizyon moun saj yo

KLE REPONS: 1-c, 2-a, 3-b, 4-c, 5-a, 6-c, 7-b

KIJAN ETID SA A BRANCHE

KIJAN KÒMANSMAN YO RANKONTRE: PWOVÈB 1:7 DI LAKRENTIF SEYÈ A SE KÒMANSMAN KONESANS, EPI PWOVÈB 9:10 DI SE KÒMANSMAN SAJÈS — METE DE KÒMANSMAN YO KÒTAKÒT EPI CHÈCHE WÈ DIFERANS LAN.

→ **KIJAN YON CHAPIT ANTYE AP FOUYE POU LI: JÒB 28 MANDE KOTE YO PRAL JWENN SAJÈS LA, EPI LI FINI KONSE, GEN KRENT POU SENYÈ A, SE SA KI SAJÈS (JÒB 28:28).**

→ **KIJAN TREZÒ A KACHE KOUNYE A: CHÈCHE L' TANKOU MOUN K'AP CHÈCHE TREZÒ KACHE (PWO. 2:4) MENNEN RIVE NAN LI MENM KOTE TOUT TREZÒ SAJÈS AK KONESANS KACHE (KOL. 2:3).**

→ **KIJAN LESPRI A REPOZE SOU BRANCH LA: LESPRI SAJÈS LA VA REPOZE SOU LI (IZA. 11:2) — CHÈCHE MOUN SOU KI LESPRI SAJÈS LA REPOZE.**

→ **KIJAN POU JWENN LI SI OU MANKE L: SI YON MOUN NAN MITAN NOU MANKE SAJÈS, SE POU L MANDE BONDYE, KI BAY TOUT MOUN SAN GAD DÈYÈ, E KI PA FÈ REPWÒCH (JAK 1:5).**

SOURCES & CREDITS

Scripture: Haitian Creole Bible 2023 (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).